

**אלטשולר שחם פנסיה כללית
דוח אקטוארי
ליום 31/12/2013**

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

חלק א' - הצהרת האקטואר

נתבקשתי על-ידי אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "אלטשולר שחם פנסיה כללית" ליום 31/12/2013.

אני מצהיר שאין לי כל יחסי גומלין עם הקרן, עם החברה המנהלת של הקרן, כהגדרתם בתקנה 53(2)(ה1) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964, ועם מי שיש להם זיקה לקרן או לחברה המנהלת של הקרן. איני מחזיק באמצעי שליטה באחד מאלה. לאף אחד מקרובי, כהגדרת "קרוב" בחוק ניירות ערך, אין יחסי גומלין כנ"ל.

אני מצהיר ומאשר כי :

1. הדוח האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.

2. הדוח האקטוארי נערך בהתאם לאלה :

- א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.
- ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון, התואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
- ג. תקנון הקרן.

והכול כתוקפם ביום 31/12/2013.

- 3. א. הנהלת החברה המנהלת - אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ - העבירה אלי אישור בכתב כי לא חתמה על הסכמים מיוחדים.
- ב. הנכסים שנצברו, המצוינים בדוח, רשומים בהתאם למאזן החשבונאי של הקרן למועד הנזכר.
- ג. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיפים קטנים א. ו-ב., וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדוח, הומצאו לי ע"י הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדוח, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדוח.
- ד. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססות על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות ע"י השוואתם לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב שיקול דעתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדוח המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדוח, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 31/12/2013, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

חלק ב' - עיקרי הזכויות והחובות על פי התקנות נכון ל-31/12/2013

1. פנסיית זקנה

- 1.1. גיל פרישה לזקנה - גיל 67 לגבר וגיל 64 לאישה. קיימת אפשרות לפרוש לפנסיה מוקדמת החל מגיל 60.
- 1.2. חישוב פנסיית הזקנה – פנסיית הזקנה מחושבת ע"י חלוקת הסכום הצבור שצבר העמית עד לפרישתו במקדם ההמרה בהתאם למין, גיל העמית, גיל בת הזוג, שנת הפרישה, תקופת ההבטחה אותה בחר העמית ורמת פנסיית שאירי הזקנה שבחר העמית.
- 1.3. אפשרויות בפרישה – התקנות מאפשרות לפרוש לפנסיית זקנה על בסיס אחת מהאפשרויות הבאות:
 - 1.3.1. פנסיית זקנה לעמית בלבד - הפנסיה משולמת לעמית למשך כל ימי חייו. אלמנת הפנסיונר אינה זכאית לפנסיית שאירי זקנה.
 - 1.3.2. פנסיית זקנה לעמית עם תקופת הבטחה - הפנסיה משולמת לעמית למשך כל ימי חייו עם תקופה מובטחת של 5, 10, 15, 18 או 20 שנים. במקרה פטירה בתוך תקופת ההבטחה יורשי הפנסיונר שבחר באופציה זו יהיו זכאים לסכום חד פעמי המבוסס על היוון יתרת תשלומי הפנסיה עד לתום תקופת ההבטחה. עם פטירתו של הפנסיונר לא תשולם פנסיית שאירי זקנה. באופציה זו יכול לבחור עמית שהגיע לגיל פרישה לזקנה כלא נשוי.
 - 1.3.3. פנסיית זקנה ושאירי זקנה - הפנסיה באפשרות זו משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו ועם פטירתו תמשיך אלמנתו לקבל את פנסיית שאירי הזקנה עד לסוף כל ימי חייה. שיעור הפנסיה לאלמנה יקבע ע"י הפנסיונר ברמה שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה.
 - 1.3.4. פנסיית זקנה ושאירי זקנה עם תקופת הבטחה - הפנסיה באפשרות זו משולמת לפנסיונר למשך כל ימי חייו ועם פטירתו תמשיך אלמנתו לקבל את פנסיית שאירי זקנה עד לסוף כל ימי חייה. שיעור הפנסיה לאלמנה יקבע ע"י הפנסיונר ברמה שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה. אם נפטר הפנסיונר בתוך התקופה המובטחת תקבל האלמנה 100% מפנסיית הזקנה עד לתום תקופת ההבטחה ולאחר מכן תקבל פנסיית שאירי זקנה בשיעור שבחר הפנסיונר עם פרישתו לפנסיה. אם גם האלמנה נפטרה בתוך תקופת ההבטחה, ישולם סכום חד פעמי ליורשים כאמור בסעיף 1.3.2.
- 1.4. היוון פנסיה - בעת הפרישה לפנסיית זקנה ניתן להוון עד 25% מהפנסיה לתקופה של עד 5 שנים, אם העמית הוא בן פחות מ-70 בעת הפרישה. לחילופין ניתן להוון פנסיה מעל לסכום קצבה מזערי כהגדרתו בתקנון.

2. פנסיית שאירי זקנה

- 2.1. שיעור הפנסיה - אלמנת עמית שפרש לפנסיית זקנה תהיה זכאית לפנסיית שאירי זקנה בהתאם לאפשרות שבחר העמית ובהתאם לשיעור הפנסיה שבחר בטווח שבין 30% לבין 100% מפנסיית הזקנה של העמית.

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

2.2. הגדרת אלמנה – בת זוגו של הפנסיונר במועד פרישתו לפנסיית זקנה, שהתגוררה עמו וניהלה עמו משק בית משותף במשך שנה אחת לפחות לפני פטירתו או שילדה לו ילד והפנסיה ששולמה לפנסיונר חושבה על פי נתונה.

2.3. פנסיה ליתומים - ניתן לשלב בחישוב של פנסיית הזקנה גם פנסיה ליתומי פנסיונר לאחר פטירתו.

2.4. תקופת תשלום הפנסיה לשאירי זקנה - לאלמנה למשך כל ימי חייה וגם בנישואין מחדש תמשיך לקבל את הפנסיה.

3. החזרת כספים

3.1. חישוב ערך פדיון - מבוסס על הסכום הצבור בקרן לזכות העמית.

3.2. זכאות למשיכת כספים - עמית יהיה זכאי למשוך כספים מהקרן, לפי ערך הפדיון, בהתמלא כל התנאים הבאים יחדיו:

5.2.1. אם נותקו יחסי עובד מעביד (לגבי עמית שכיר).

5.2.2. לא משתלמת לעמית פנסיה כלשהי.

3.3. החזר כספים לעמית שנפטר ללא שאירים - נפטר עמית ללא שאירים הזכאים לפנסיה, או שהשאירים הינם יתומים מעל לגיל 18 שכולם בחרו בהחזר כספים, יוחזרו הכספים לשאירים לפי ערך פדיון.

4. דמי גמולים - דמי הגמולים שיופקדו בקרן יהיו בהתאם להסדר התחיקתי וירשמו בחלוקה: תגמולים מעביד, פיצויים מעביד ותגמולים עובד. 8.

5. הוראות כלליות

5.1. חישוב הסכום הצבור - חישוב הסכום הצבור, מבוסס על דמי הגמולים, ובתוספת התשואה שהשיגה הקרן לאחר ניכוי דמי ניהול מהצבירה. אחת לשנה, תתעדכן היתרה הצבורה בהתאם לתשואה הדמוגרפית שתתקבל מתחשיבים אקטואריים.

5.2. פנסיית מינימום - הזכאות לפנסיה מכל סוג מותנית ברמת פנסיה מינימלית בגובה של 5% מהשכר הממוצע במשק. פנסיה בסכום נמוך יותר תשולם לעמית, אם יעדיף זאת על פני משיכת הסכום הצבור, בניכוי דמי ניהול.

5.3. העברת כספים בין קופות גמל – התקנות מאפשרות לעמיתים, להעביר לאלטשולר שחם פנסיה כללית, כספים הצבורים לזכותם בקופות גמל אחרות ולהעביר כספים הצבורים לזכותם באלטשולר שחם פנסיה כללית לקופות גמל אחרות למטרת קצבה. העברת הכספים מבוססת על הסכום הצבור ולכן למעבר אין השפעה אקטוארית על הקרן.

6. איזון הקרן

6.1. עדכון הסכום הצבור לפי התשואה לעמיתים - הסכום הצבור של העמיתים הפעילים והמוקפאים יתעדכן באופן שוטף על פי התשואה שתשיג הקרן בפועל.

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

6.2. תשואה דמוגרפית – מידי תקופה, ייערך מאזן אקטוארי לקרן שבו יחושב העודף או הגירעון שאינו נובע מתשואה אלא מפרמטרים אקטואריים. היתרות הצבורות והפנסיות של כל המבוטחים והפנסיונרים יעודכנו בהתאם לשיעור העודף או הגירעון.

6.3. עדכון פנסיה ומנגנון האיזון לפנסיונרים – במהלך השנה, הפנסיה של הפנסיונרים תתעדכן מידי חודש על פי שיעור העלייה במדד. אחת לשנה, בעת עריכת המאזן האקטוארי, תתעדכן הפנסיה בגין עודף או גירעון אקטוארי הנובע מהתשואה בפועל שהשיגה הקרן על כספי הפנסיונרים וכן בגין עודף או גירעון אקטוארי הנובע מריבית ההיוון (תוך הימנעות מעדכון הפנסיות ככל שהעודפים או הגירעונות הנובעים מהתשואה ההונית ומשינוי בריביות ההיוון אינם עולים על 1% מההתחייבויות כלפי הפנסיונרים).

6.4. בסיסים טכניים ואקטואריים - מקדמי ההמרה לחישוב פנסיה תמורת יתרה צבורה, מחושבים על בסיס ריבית שנתית ריאלית בשיעור של 3.38% ועל בסיס הלוחות שפורסמו בחוזר של משרד האוצר מיום ה-30/1/2013.

7. דמי ניהול

דמי ניהול מעמיתים פעילים ולא פעילים – דמי הניהול שגובה החברה המנהלת לא יעלו על 4% מדמי הגמולים ועד 1.1% (בשיעור חודשי של עד כ- 0.0912%) מהצבירה מדי שנה וזאת עד ליום 31.12.2013. החל מיום 01.01.2014 יהיה שיעור דמי הניהול שייגבה מן היתרה הצבורה בחשבונות העמיתים בקרן, בשיעור שנתי שלא יעלה על 1.05% (בשיעור חודשי של עד כ- 0.0871%).

דמי ניהול מפנסיונרים – דמי ניהול בשיעור שנתי שלא יעלה על 0.6% (בשיעור חודשי של כ- 0.0499%) מתוך סך כל הנכסים העומדים כנגד התחייבותה של הקרן לכלל הפנסיונרים בקרן.

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

חלק ג' - בסיסים טכניים ואקטואריים

8. החבויות האקטואריות בגין הפנסיונרים חושבו על בסיס הנתונים וההנחות המפורטים להלן.

8.1. ריבית להיוון התחייבויות לפנסיונרים – על בסיס ווקטור ריביות חסרות סיכון שפורסם ע"י חברה מצטטת נכון לסוף חודש דצמבר 2013.

8.2. בדומה לדוח האקטוארי הקודם, דוח זה נערך בהתאם להנחות המפורטות בחוזר 2013-3-1, שפרסם הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בינואר 2013, ושעניינו דרך חישוב המאזן האקטוארי של קרן פנסיה. הלוחות הנזכרים בתת-סעיף 8.4 להלן, הם הלוחות המופיעים בחוזר הפנסיה האמור.

8.3. הנחות דמוגרפיות -

8.3.1. לפנסיונרים - לפי לוח פ4, המתאים לקרן פנסיה עם אופציה להבטחת פנסיה.

8.3.2. לאלמנים/אלמנות - לפי לוח פ2 עד גיל 55 לאישה, ועד גיל 60 לגבר. לוח פ5 החל מהגילים האמורים.

8.3.5. שיפורים עתידיים בתוחלת החיים - על מנת לתת ביטוי לשיפורים עתידיים בתוחלת החיים הוקטנו שיעורי התמותה על פי לוח פ6 והמודל המוצג בחוזר הפנסיה הנ"ל. ההקטנה מתייחסת לפנסיונרים ולמבוטחים פעילים.

8.3.6. שיעורי נישואין - לפי הנתונים שהופיעו בקובץ נתוני הפנסיונרים שהועבר אלי.

8.3.7. הפרש גילאים בין בני זוג - לפי הנתונים בקובץ הפנסיונרים. באין נתונים, לפי הפרש של 3 שנים לגבי מבוטחת, הפרש של 3 שנים לגבי מבוטח עד גיל הפרישה והפרש של 5 שנים לגבי מבוטח החל מגיל הפרישה.

8.3.8. נתונים על ילדים - מספר ממוצע של ילדים וגילם הממוצע לפי לוח 11פ.

9. נתונים על מבוטחים פעילים ומוקפאים - החישובים התבססו על נתוני הקרן ליום 31/12/2013. היתרות הצבורות של העמיתים הפעילים עודכנו בגין דמי גמולים שלא נרשמו בחשבונות העמיתים, לפי התאמות לגביהן הודיעו לי הנהלת הקרן.

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

אלטשולר שחם פנסיה כללית – מאזן אקטוארי ליום 31/12/2013

(אלפי ₪)

12/2012	12/2013	התחייבויות	12/2012	12/2013	נכסים
11,613	17,365	פעילים	11,613	17,365	נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי של הקרן לפעילים ולמוקפאים
-	-	מוקפאים			
		לפנסיונרים			
-	-	זקנה			
-	-	נכות			
-	-	שאיירים			
-	-	תביעות תלויות ו IBNR			
-	-	סה"כ			
-	-	עתודה לפנסיונרים		-	נכסים שנצברו לפי המאזן החשבונאי לפנסיונרים + עודפים אקטואריים דמוגרפיים
-	-	עודף			
11,613	17,365	סה"כ התחייבויות	11,613	17,365	סה"כ נכסים

שיעורי העדכון של הצבירה

0.00%

שיעור עדכון צבירה לעמיתים פעילים ומוקפאים, בגין תשואה דמוגרפית

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

התנועה בעודף (גירעון) לעמיתי הקרן, באלפי ש"ח:

לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2012			לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2013			העודף (הגירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בשנת הדיווח
עודף (גרעון)	המצב בפועל	המצב הצפוי	עודף (גרעון)	המצב בפועל	המצב הצפוי	
-	-	-	-	-	-	מקרי מוות - מבוטחים
-	-	-	-	-	-	מקרי מוות - פנסיית זקנה ושאיירים
-	-	-	-	-	-	מקרי מוות - נכים
			-	-	-	חזרה מנכות
-	-	-	-	-	-	יציאה לנכות
-			-			ביטוח משנה (תשלום בניכוי תקבולים צפויים)
-	-	-	-	-	-	פרישות במהלך השנה
-	-	-	-	-	-	השפעת שינויים ב- IBNR
-	-	-	-	-	-	שינויי שיטות והנחות
-	-	-	-	-	-	שינויים בתקנון הקרן
-			-			סך הגורמים האחרים
-			-			סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל: תשואה דמוגרפית

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

התנועה בעודף (גירעון) לפנסיונרים, באלפי ש"ח:

לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2012			לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2013			העודף (הגירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בשנת הדיווח
עודף (גרעון)			עודף (גרעון)			
-			-			החלק היחסי מתוך העודף (הגירעון) שחולק לכלל עמיתי הקרן
-			-			שינויים בריבית ההיוון
-			-			סטייה מהנחת התשואה
-			-			סה"כ עודף (גירעון) לחלוקה לפנסיונרים

אלן פפרמן - שירותים אקטואריים בע"מ

נתונים על אוכלוסיית המבוטחים ליום 31/12/2013

מין	מספר עמיתים	גיל ממוצע	צבירה ממוצעת
גברים	421	41.9	28,636
נשים	310	40.2	16,347
סה"כ	737	41.2	23,234

התפלגות המבוטחים

גברים ונשים גם יחד

צבירה	מס'	גיל
2,929	3	עד 19
90,627	31	20-24
695,786	124	25-29
1,113,957	115	30-34
1,647,499	104	35-39
1,661,842	82	40-44
2,630,128	70	45-49
3,739,949	68	50-54
1,952,724	65	55-59
1,767,925	39	60-64
1,576,611	20	65-69
101,802	6	70-74
141,846	10	75-79
17,123,625	737	סה"כ
23,234		ממוצע

קיימים כספים שנמצאים בהליך שיוך לעמיתים ולא נכללו בסטטיסטיקה.